

ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ СИМЕНОГ
(до 75-річчя від дня народження)

---

17 січня 2014 року виповнилося 75 років відомому фізику-теоретику, доктору фізико-математичних наук, професору, завідувачу відділу прикладних проблем теоретичної фізики Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України.

Іван Васильович народився 17.01.1939 р. у с. Киселі Олексіївського (тепер Первомайського) району Харківської області. Закінчив Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна (1961 р.). У 1962–1968 рр. працював в Інституті фізики НАН України. Від 1968 р. працює в Інституті теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України, з 1993 р. – завідувач відділу прикладних проблем теоретичної фізики. Від 1999 р. він є також професором Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Свою наукову діяльність Іван Васильович починав під керівництвом представника відомої харківської школи фізиків-теоретиків – академіка Олексія Григоровича Ситенка. Перші роботи Івана Васильовича були присвячені проблемам теорії пла-

зми та теоретичної ядерної фізики. Потім основну свою увагу він зосередив на фундаментальних проблемах квантової теорії систем з сильною та кулонівською взаємодіями.

Про широту наукових інтересів Івана Васильовича свідчить далеко не повний перелік отриманих ним результатів: побудовано теорію флуктуацій в надпровідниках, обґрунтовано наближення середнього поля для бозе- та фермі-систем, розроблено наближення сильного зв'язку, встановлено універсальні властивості енергетичних станів систем декількох частинок. Розроблено безмодельний підхід до малонуکلонних систем. Іваном Васильовичем побудовано діаграми стабільності систем декількох частинок із сильною та кулонівською взаємодією, встановлено структурні особливості для станів тричастинкового ефекту Єфімова, знайдено точний солітонний розв'язок рівняння Шрьодінгера з нелокальною нелінійністю, отримано розв'язки для низьковимірних рівнянь. Розвинуто газове наближення для систем скінченного числа частинок. Досліджена можливість існування мультинейтронних крапель та тетранейтрона. Сформульовано непертурбативні релятивістичні рівняння. Для теоретичної ядерної фізики розроблено представлення без ізоспіну, яке принципово полегшує теоретичні дослідження малонуکلонних і легких ядер. Досліджено структурні особливості малонуکلонних та мультикластерних систем, розроблено ефективні варіаційні методи прецизійних розрахунків у системах частинок з різною природою взаємодій. Свого часу, у зв'язку з Чорнобильською тематикою, Іван Васильович досліджував проблеми міграції радіоактивних забруднень в ґрунтах та воді.

Іван Васильович Сименюг – взірць дослідника, цілковито відданого науці. В останні роки ювіляр так само, як і раніше, натхненно і плідно пра-

цює, отримує нові важливі результати. Недавно Іван Васильович розв'язав загальну проблему ефективності дельта-взаємодії в квантових системах декількох частинок. Він також запропонував до розгляду узагальнені взаємодії, які приводять до вузлової структури та виродження основних станів квантових систем частинок. У ювіляра завжди є нові нетривіальні наукові ідеї та творчі плани їх конкретної реалізації.

Під керівництвом Івана Васильовича було виконано і захищено значну кількість кандидатських дисертацій, деякі з його учнів працюють в далекому зарубіжжі. Перший з його учнів уже захистив докторську дисертацію. З 1999 року Іван Васильович – професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, де читає декілька курсів лекцій з теоретичної фізики.

Іван Васильович Сименог є лауреатом премії ім. О.С. Давидова НАН України. Він також має Відзнаку НАН України “За професійні здобутки”

та Відзнаку НАН України “За підготовку наукової зміни”.

Як член Редколегії “Українського фізичного журналу” Іван Васильович доклав багато зусиль для зміцнення і розвитку цього наукового видання, підвищення його рейтингу. Низку своїх відомих робіт Іван Васильович з гордістю опублікував саме в УФЖ.

Своє 75-річчя Іван Васильович Сименог зустрічає із вагомим науковим доробком, сповнений нових творчих планів. Ми бажаємо ювіляру міцного здоров'я, щастя, творчого натхнення і нових наукових здобутків, що прославлять вітчизняну науку! Щиро вітаємо дорогого Івана Васильовича з ювілеєм!

*А.Г. ЗАГОРОДНІЙ, В.М. ЛОКТЄВ,
Б.І. ЛЕВ, Е.Г. ПЕТРОВ, В.Б. БЄЛЯЄВ,
О.М. ГАВРИЛИК, Б.Є. ГРИНЮК,
В.І. ЗАСЕНКО, О.К. МОТОВИЛОВ,
С.Л. ЯКОВЛЄВ*